
Vigilància epidemiològica de la infecció pel VIH i la SIDA a Catalunya

Informe anual 2015

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Centre d'Estudis Epidemiològics
sobre les Infeccions de Transmissió
Sexual i Sida de Catalunya

Autors:

Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les ITS i Sida de Catalunya (CEEICSAT)

Alguns drets reservats:

© 2016, Generalitat de Catalunya. Departament de Salut.

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-NoComercialSenseObresDerivades 4.0 Internacional.

La llicència es pot consultar a: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>

Edita:

Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les ITS i Sida de Catalunya (CEEICSAT)

Badalona, 6 d'octubre de 2016

URL:

www.cceiscat.cat

Suggeriment per a la citació de l'informe complet:

Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les Infeccions de Transmissió Sexual i Sida de Catalunya (CEEISCAT).

Vigilància epidemiològica de la infecció pel VIH i la SIDA a Catalunya. Informe anual 2015. Badalona: CEEISCAT; 2016.

Introducció.....	4
Diagnòstics de VIH.....	5
Diagnòstics de VIH l'any 2015.....	5
Diagnòstic tardà.....	6
Tendències per al període 2006 - 2015.....	7
Casos de SIDA.....	8
Diagnòstics de SIDA l'any 2015.....	8
Tendències per al període 1981 - 2015.....	8
Conclusions.....	9
Annex 1. Taules.....	10

1. Introducció

La vigilància epidemiològica de la infecció pel VIH i la sida forma part de la Xarxa de Vigilància Epidemiològica de Catalunya, i la notificació dels casos es fa dintre del Sistema de malalties de declaració obligatòria (MDO).

A Catalunya, la sida és una malaltia de declaració obligatòria (MDO) individualitzada des de 1987 mentre que la infecció pel VIH va ser de notificació voluntària des de l'any 2001 fins al 2010. Amb la publicació del decret 67/2010, de 25 de maig, la infecció pel VIH passa a ser una malaltia de declaració obligatòria individualitzada integrant-se dins dels circuits de vigilància epidemiològica de Catalunya.

La definició de cas tant de la infecció pel VIH com de la SIDA, es pot trobar en el **document** Definició de cas de les malalties de declaració obligatòria que elabora anualment el Departament de Salut

El present informe té l'objectiu de descriure les característiques epidemiològiques de la infecció pel VIH i la SIDA pel 2015 així com les tendències dels darrers 10 anys (2006-2015).

2. Diagnòstics de VIH

Els nous diagnòstics de VIH van ser de notificació voluntària i hospitalària durant el període 2001-2010. A partir de l'any 2010 la infecció pel VIH passa a ser una MDO individualitzada amb complementació per part del professional sanitari d'una enquesta epidemiològica estandarditzada.

Diagnòstics de VIH l'any 2015

L'any 2015, es van notificar 634 nous diagnòstics de VIH, el que representa una taxa global de 8,8 casos per 100.000 habitants (Figura 1).

El 89% dels casos van ser homes i l'11% dones, essent les taxes de 16,3 i 1,8 casos per 100.000 habitants, respectivament (Figura 2).

Figura 1. Evolució anual dels diagnòstics de VIH i dels casos de SIDA. Catalunya, 1981 - 2015.

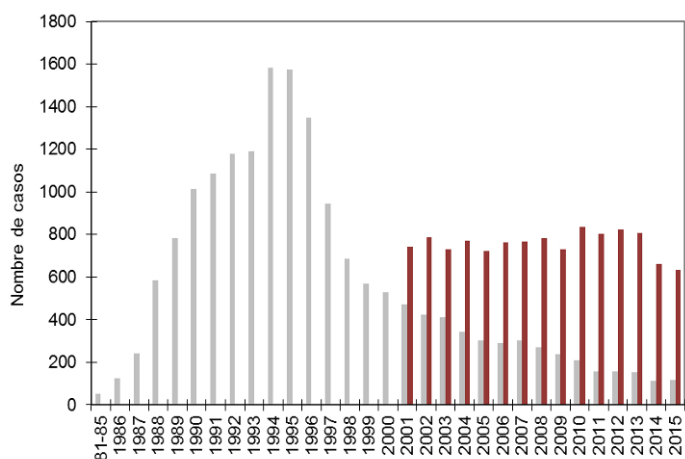
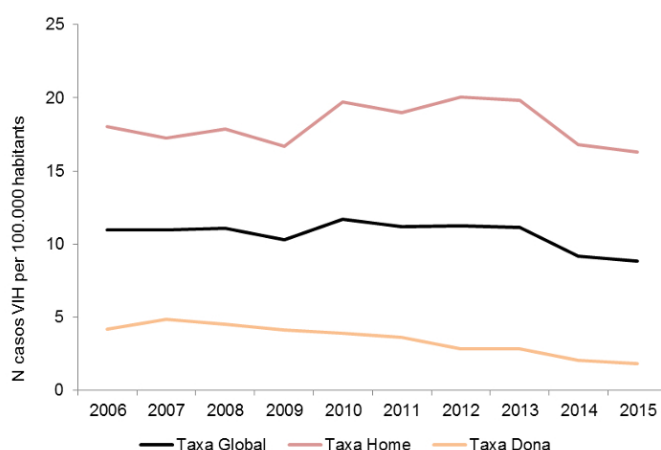

Figura 2. Evolució dels diagnòstics de VIH per 100.000 habitants segons sexe. Catalunya, 2006 - 2015.

La raó home:dona va ser de 8 (Figura 3). La mitjana d'edat dels casos ha estat de 36 anys. El grup de joves entre 15 i 24 anys representa l'11% del total de casos diagnosticats i cap cas en menors de 15 anys ni de transmissió vertical (Figura 4).

Figura 3. Evolució dels diagnòstics de VIH segons sexe i raó home-dona. Catalunya, 2006 - 2015.

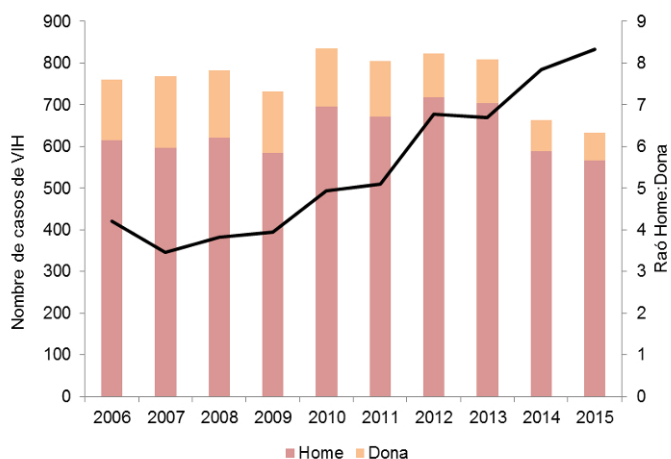
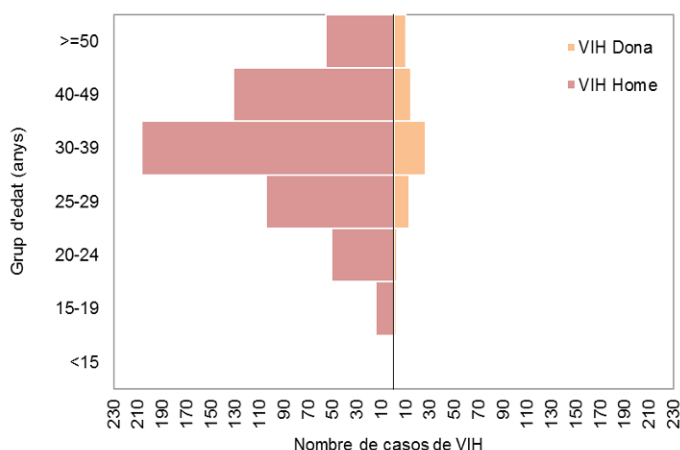

Figura 4. Distribució dels diagnòstics de VIH segons sexe i edat. Catalunya, 2015

Quant al lloc d'origen dels casos, el 43% dels casos es van diagnosticar en persones nascudes fora de l'Estat espanyol (Figura 5).

Del total (273), el 58% pertanyien a persones originàries de països d'Amèrica Llatina i Carib.

La via de transmissió més freqüent ha estat la dels HSH (67%) seguit dels homes heterosexuais (16%), de les dones heterosexuais (8%) i dels UDVP (2%) (Figura 6).

Figura 5. Evolució dels diagnòstics de VIH segons origen. Catalunya, 2006 - 2015.

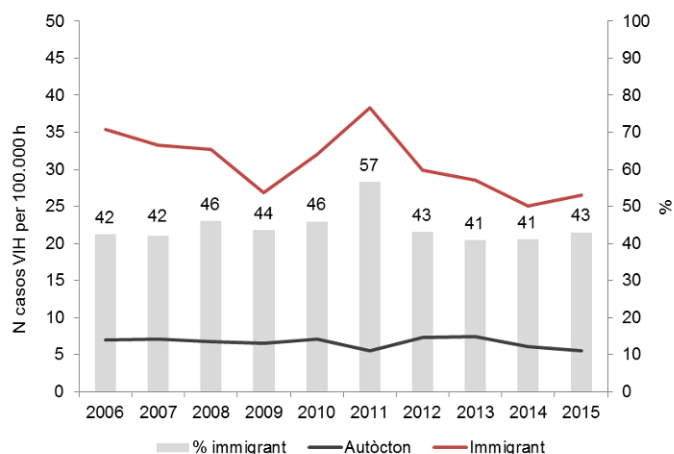
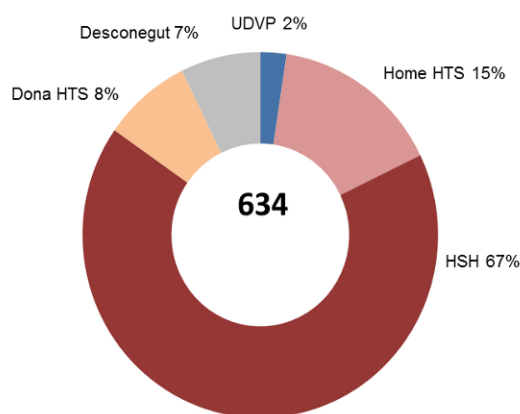

Figura 6. Distribució dels diagnòstics de VIH segons via de transmissió. Catalunya, 2015.

Diagnòstic tardà

A efectes d'aquest informe s'ha definit diagnòstic tardà (DT) de la infecció pel VIH quan la xifra del recompte de limfòcits CD4 més pròxima al diagnòstic ha estat inferior a 350 cels/microlitre (muL) i DT amb malaltia avançada (DTA) quan el recompte de CD4 ha estat inferior a 200 cels/muL.

Dels total de diagnòstics de VIH declarats l'any 2015, en 556 (88%) constava informació sobre el recompte de limfòcits CD4 i d'aquests complien criteris de DT de la infecció pel VIH el 46% dels casos, dels quals el 22% presenten DTA (Figura 7).

La proporció de DT segons sexe va ser similar en homes i dones (45% i 48%) mentre que va augmentar amb l'edat, del 33% en menors de 25 anys fins al 74% en majors de 55 anys (Figura 8).

Pel que fa a la via de transmissió, la major proporció de DT es va observar en UDVP (75%) seguit dels homes i dones

Figura 7. Evolució del percentatge del recompte de CD4<350mm3 i <200/mm3 al diagnòstic de VIH. Catalunya, 2006 - 2015.

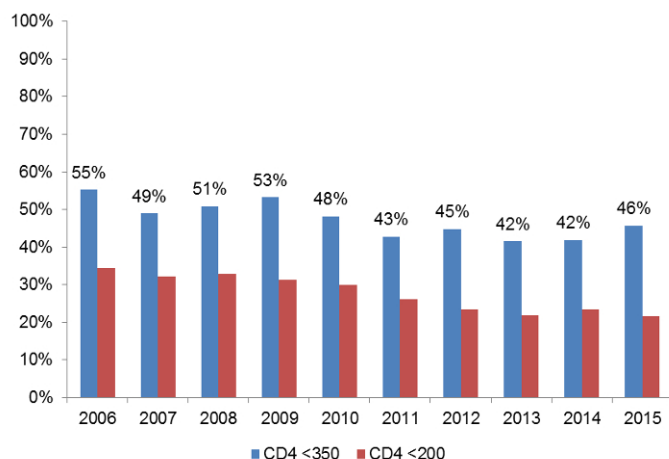
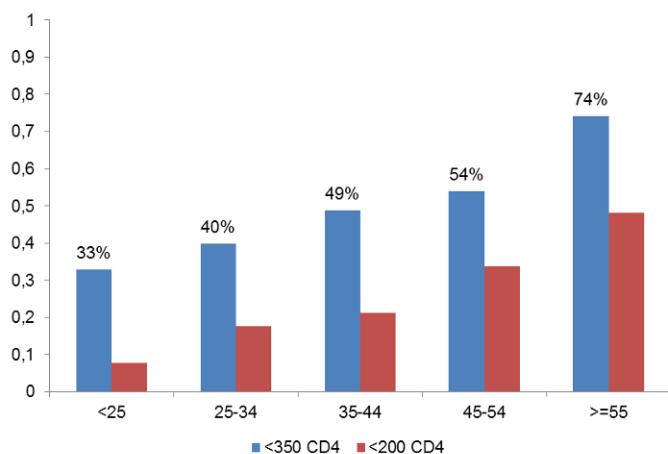

Figura 8. Distribució del percentatge del recompte de CD4<350mm3 i <200/mm3 al diagnòstic de VIH segons grup d'edat. Catalunya, 2015.

heterosexuals (61% i 46%, respectivament) (Figura 9).

Tendències per al període 2006-2015

El nombre de casos de VIH per 100.000 habitants s'ha

mantingut estable per als anys 2006-2013. A partir dels anys 2014 i 2015 que s'observa un descens en el nombre de diagnòstics de VIH d'un 20% (Figura 2). Aquesta davallada però no es pot atribuir a un descens en la incidència real d'aquesta infecció sinó que principalment és per un retard de la notificació dels casos de VIH per part dels professionals sanitaris que diagnostiquen aquesta infecció.

Pel que fa a l'origen, s'observa un increment de les persones immigrants en el total de casos de VIH fins l'any 2008 i posteriorment una estabilització (Figura 5).

En aquests 10 anys, es manté l'increment del diagnòstics de VIH en HSH (46%), passant de 291 casos al 2006 a 424 casos al 2015. En els homes heterosexuals, es manté el descens dels diagnòstics de VIH (50%), passant de 117 casos al 2005 a 98 casos al 2015 i en les dones heterosexuals s'ha produït un descens del 59%, passant de 123 casos al 2005 a 51 casos al 2015. Finalment, els diagnòstics de VIH en UDVP han disminuït un 83%, passant de 88 casos al 2006 a 15 casos al 2015 (Figura 10).

La proporció de diagnòstic tardà del VIH dels darrers 10 anys continua en descens (30%), passant del 55% en 2006 al 46% al 2015 (Figura 7).

Figura 9. Distribució del percentatge del recompte de CD4<350mm3 i <200/mm3 al diagnòstic de VIH segons via de transmissió. Catalunya, 2015.

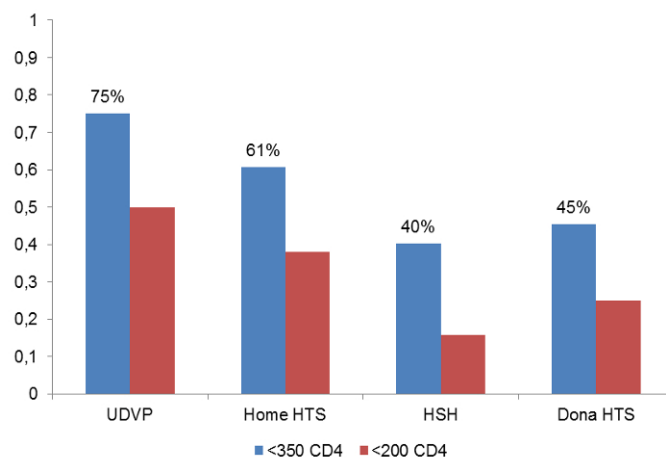
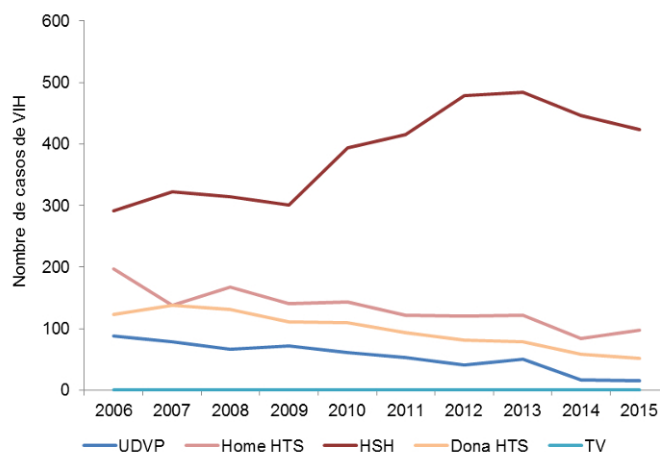

Figura 10. Evolució dels diagnòstics de VIH segons via de transmissió. Catalunya, 2006 - 2015.

3. Casos de SIDA

La sida és una malaltia de declaració obligatòria (MDO) individualitzada des de 1987.

Diagnòstics de SIDA l'any 2015

L'any 2015, el nombre total casos de SIDA declarats ha estat de 116, el que representa una taxa global de 1,6 casos per 100.000 habitants (Figura 1).

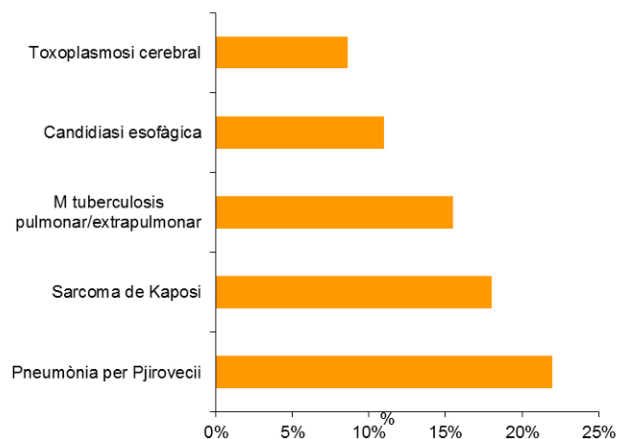
El 85% dels casos són homes i el 15% dones amb una raó home:dona de 6.

Les malalties indicatives de sida més freqüents ha estat la pneumònia per *Pneumocystis jirovecii* (22%), el sarcoma de Kaposi (18%), la tuberculosi pulmonar o extrapulmonar (15%) i la candidiasi esofàgica (11%) (Figura 11).

Tendències per al període 1981-2015

Des del diagnòstic del primer cas de sida l'any 1981, la taxa d'incidència anual va augmentar progressivament, passant de 0,8 casos per 100.000 habitants l'any 1983 fins a arribar a 26,0 casos per 100.000 habitants l'any 1994, coincidint amb l'expansió de la definició epidemiològica de cas de sida. Entre 1996 i 1998 es va produir una forta davallada en el nombre de casos (1.359 i 694 casos, respectivament), representant una disminució de les notificacions de sida del 49% en 2 anys. Des d'aleshores, la disminució anual del nombre de casos de sida és menor i més gradual, reflectint l'estabilització de l'efecte de les noves teràpies en la incidència de casos de sida (Figura 1).

Figura 11. Distribució de les principals malalties indicatives de sida. Catalunya, 2015.

4. Conclusions

El nombre de diagnòstics de VIH per 100.000 habitants a Catalunya ha patit un descens a partir del 2014. Cal veure si aquesta davallada és real o es deu per un retard en la notificació dels casos per part dels professionals sanitaris que diagnostiquen la infecció.

Es manté l'augment del nombre de diagnòstics de VIH en HSH amb un increment aproximadament un 50% en la darrera dècada (2006 – 2015).

Es manté l'elevat nombre de persones immigrants entre els nous diagnòstics de VIH.

En els darrers 10 anys, la proporció de persones amb un diagnòstic tardà ha anat disminuint, tot i que l'any 2015 encara es manté en un percentatge elevat (46%).

El nombre de diagnòstics de casos de SIDA continua en descens reflectint el bon accés als tractaments antiretrovirals per part dels afectats.

Annex 1. Taules

Taula 1. Diagnòstics de VIH i taxes per 100.000 habitants segons regió sanitària, 2006-2015

	Catalunya		Alt Pirineu i Aran		Barcelona ciutat		Barcelona-Zona Vallès		Barcelona-Zona Sud		Barcelona-Zona Barcelonès Nord i Maresme		Catalunya Central		Girona		Lleida		Camp Tarragona		Terres de l'Ebre	
	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa
2006	761	11,0	5	7,0	372	23,2	60	5,0	97	7,8	56	7,2	13	2,7	74	11,0	49	14,6	26	4,7	9	5,1
2007	768	11,0	4	5,4	372	23,3	65	5,3	79	6,3	59	7,6	11	2,2	89	12,9	35	10,3	41	7,1	13	7,1
2008	783	11,1	5	6,6	341	21,1	87	7,0	66	5,2	45	5,7	15	3,0	104	14,5	50	14,2	57	9,5	13	6,9
2009	732	10,3	1	1,3	327	20,2	76	6,0	68	5,2	43	5,4	16	3,1	106	14,5	35	9,7	55	9,0	5	2,6
2010	836	11,7	2	2,6	424	26,2	77	6,0	67	5,1	66	8,2	33	6,4	65	8,8	29	8,0	60	9,7	13	6,8
2011	805	11,2	2	2,6	446	27,6	52	4,0	79	6,0	49	6,1	38	7,4	73	9,8	24	6,6	37	6,0	5	2,6
2012	824	11,3	2	2,6	463	28,6	56	4,3	69	5,2	66	8,1	29	5,6	58	7,8	35	9,5	42	6,7	4	2,1
2013	809	11,1	2	2,7	433	26,9	56	4,3	103	7,8	55	6,8	29	5,6	49	6,6	33	9,0	39	6,3	10	5,3
2014	664	9,2	2	2,7	385	24,0	54	4,1	58	4,4	53	6,5	6	1,2	37	5,0	29	7,9	38	6,2	2	1,1
2015	634	8,8	0	0,0	370	23,1	40	4,4	80	6,1	41	6,4	8	1,4	47	6,0	18	11,6	27	6,8	3	0,9

Taula 2. Diagnòstics de VIH segons via de transmissió. Catalunya, 2006-2015

	2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
UDVP	88	11,6%	78	10,2%	67	8,6%	72	9,8%	61	7,3%	53	6,6%	41	5,0%	50	6,2%	17	2,6%	15	2,4%
Home Heterosexual	197	25,9%	138	18,0%	168	21,5%	141	19,3%	143	17,1%	121	15,0%	120	14,6%	121	15,0%	84	12,7%	98	15,5%
Homo-bisexual	291	38,2%	323	42,1%	314	40,1%	301	41,1%	394	47,1%	416	51,7%	478	58,0%	484	59,8%	446	67,2%	424	66,9%
Dona Heterosexual	123	16,2%	138	18,0%	131	16,7%	111	15,2%	109	13,0%	94	11,7%	81	9,8%	79	9,8%	59	8,9%	51	8,0%
Altres/Desconegut	62	8,1%	91	11,8%	103	13,2%	107	14,6%	128	15,3%	120	14,9%	104	12,6%	75	9,3%	58	8,7%	46	7,3%
Transmissió Vertical	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	0,1%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Total	761	100,0%	768	100,0%	783	100,0%	732	100,0%	836	100,0%	804	100,0%	824	100,0%	809	100,0%	664	100,0%	634	100,0%

Taula 3. Diagnòstics de VIH segons edat i sexe. Catalunya, 2006 - 2015.

	2006						2007						2008						2009						2010					
	Home		Dona		Total		Home		Dona		Total		Home		Dona		Total		Home		Dona		Total		Home		Dona		Total	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
<15	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
15-19	4	0,7%	4	2,7%	8	1,1%	6	1,0%	8	4,7%	14	1,9%	3	0,5%	6	3,7%	9	1,2%	9	1,5%	2	1,4%	11	1,5%	11	1,6%	3	2,1%	14	1,9%
20-24	44	7,2%	21	14,4%	65	8,8%	40	6,7%	22	12,8%	62	8,4%	51	8,2%	17	10,5%	68	9,2%	57	9,8%	16	10,8%	73	9,9%	64	9,2%	16	11,3%	80	10,8%
25-29	99	16,1%	30	20,5%	129	17,4%	94	15,8%	35	20,3%	129	17,4%	102	16,4%	37	22,8%	139	18,8%	95	16,3%	23	15,5%	118	15,9%	118	17,0%	27	19,1%	145	19,6%
30-39	253	41,1%	58	39,7%	311	42,0%	253	42,4%	56	32,6%	309	41,7%	245	39,5%	58	35,8%	303	40,9%	220	37,7%	67	45,3%	287	38,7%	255	36,7%	43	30,5%	298	40,2%
40-49	146	23,7%	16	11,0%	162	21,9%	129	21,6%	32	18,6%	161	21,7%	146	23,5%	27	16,7%	173	23,3%	138	23,6%	28	18,9%	166	22,4%	162	23,3%	31	22,0%	193	26,0%
>=50	69	11,2%	17	11,6%	86	11,6%	74	12,4%	19	11,0%	93	12,6%	74	11,9%	17	10,5%	91	12,3%	65	11,1%	12	8,1%	77	10,4%	85	12,2%	21	14,9%	106	14,3%
Total	615	80,8%	146	19,2%	761	100,0%	596	77,6%	172	22,4%	768	100,0%	621	79,3%	162	20,7%	783	100,0%	584	79,8%	148	20,2%	732	100,0%	695	83,1%	141	16,9%	836	100,0%

	2011						2012						2013						2014						2015					
	Home		Dona		Total		Home		Dona		Total		Home		Dona		Total		Home		Dona		Total		Home		Dona		Total	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
<15	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	0,1%	0	0,0%	1	0,1%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
15-19	12	1,8%	3	2,3%	15	2,0%	9	1,3%	1	0,9%	10	1,3%	16	2,3%	2	1,9%	18	2,4%	9	1,5%	0	0,0%	9	1,2%	15	2,7%	2	2,9%	17	2,7%
20-24	58	8,6%	14	10,6%	72	9,7%	57	7,9%	16	15,1%	73	9,9%	66	9,4%	9	8,6%	75	10,1%	54	9,2%	9	12,0%	63	8,5%	51	9,0%	3	4,4%	54	8,5%
25-29	143	21,3%	29	22,0%	172	23,2%	137	19,1%	15	14,2%	152	20,5%	118	16,8%	15	14,3%	133	17,9%	116	19,7%	11	14,7%	127	17,1%	105	18,6%	13	19,1%	118	18,6%
30-39	243	36,2%	52	39,4%	295	39,8%	280	39,0%	39	36,8%	319	43,0%	266	37,8%	40	38,1%	306	41,3%	225	38,2%	16	21,3%	241	32,5%	207	36,6%	26	38,2%	233	36,8%
40-49	153	22,8%	19	14,4%	172	23,2%	164	22,8%	23	21,7%	187	25,2%	156	22,2%	19	18,1%	175	23,6%	132	22,4%	24	32,0%	156	21,1%	132	23,3%	14	20,6%	146	23,0%
>=50	63	9,4%	15	11,4%	78	10,5%	71	9,9%	12	11,3%	83	11,2%	81	11,5%	20	19,0%	101	13,6%	53	9,0%	15	20,0%	68	9,2%	56	9,9%	10	14,7%	66	10,4%
Total	672	83,6%	132	16,4%	804	100,0%	718	79,6%	106	20,4%	824	100,0%	704	87,0%	105	13,0%	809	100,0%	589	88,7%	75	11,3%	664	100,0%	566	79,6%	68	20,4%	634	100,0%

Taula 4. Diagnòstics de VIH segons país d'origen. Catalunya, 2006 - 2015.

	2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Espanyol	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Estranger	19	38,8%	12	34,3%	16	32,0%	9	25,7%	16	55,2%	10	41,7%	20	57,1%	19	57,6%	11	37,9%	7	38,9%

Taula 5. Cassos de SIDA i taxes per 100.000 habitants segons regió sanitària, 2006 - 2015.

	Catalunya		Alt Pirineu i Aran		Barcelona ciutat		Barcelona-Zona Vallès		Bcn Sud		BcnNord Maresme		Catalunya Central		Girona		Lleida		Camp de Tarragona		Terres de l'Ebre	
	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa
2006	289	4,2	2	2,8	128	8,0	22	1,8	41	3,3	35	4,5	8	1,7	33	4,9	10	3,0	4	0,7	6	3,4
2007	304	4,3	1	1,4	141	8,8	23	1,9	31	2,5	39	5,0	4	0,8	34	4,9	13	3,8	8	1,4	10	5,5
2008	272	3,9	1	1,3	109	6,7	30	2,4	19	1,5	36	4,6	11	2,2	35	4,9	11	3,1	16	2,7	4	2,1
2009	238	3,3	1	1,3	108	6,7	18	1,4	15	1,2	32	4,0	6	1,2	35	4,8	11	3,1	10	1,6	2	1,0
2010	211	3,0	0	0,0	89	5,5	16	1,2	29	2,2	28	3,5	2	0,4	25	3,4	8	2,2	11	1,8	3	1,6
2011	157	2,2	1	1,3	80	5,0	8	0,6	12	0,9	13	1,6	9	1,8	20	2,7	4	1,1	9	1,5	1	0,5
2012	157	2,2	0	0,0	86	5,3	6	0,5	9	0,7	22	2,7	7	1,4	14	1,9	7	1,9	6	1,0	0	0,0
2013	154	2,1	0	0,0	76	4,7	10	0,8	13	1,0	13	1,6	4	0,8	22	2,9	6	1,6	6	1,0	4	2,1
2014	114	1,6	0	0,0	60	3,7	6	0,5	13	1,0	8	1,0	3	0,6	12	1,6	3	0,8	8	1,3	1	0,5
2015	116	1,6	1	0,4	51	3,2	4	0,4	20	1,5	8	1,2	2	0,4	22	2,8	4	2,6	3	0,8	1	0,3
Total	5752		21		2312		518		760		722		199		520		232		255		97	